

Олександр Олександрович АВДЄЄВ,

кандидат юридичних наук, старший викладач кафедри кримінального права і кримінології факультету № 1 Харківського національного університету внутрішніх справ, Харків, Україна; ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-4203-8165>

ВПЛИВ КОРУПЦІЙНИХ ПРОЯВІВ НА РОЗВИТОК УКРАЇНИ ЯК СУЧАСНОЇ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ДЕРЖАВИ

Для сучасної України, як держави, що прагне у майбутньому стати в рівень з розвинутими Європейськими країнами, важливе місце повинна займати боротьба із корупційними проявами, та їх наслідками.

На думку науковців, не зважаючи на стезю їх професійної спрямованості результатом дій, пов'язаних із корупцією є великий роздріб соціального становища суспільства, в результаті чого створюється так звана «олігархізація» влади в Україні [1], що йде в розріз із загальними засадами конституції та європейськими цінностями що прищеплюються державою.

Активними політичними діячами стали не партії, а олігархічні групи, які протягом багатьох років структурно змінилися і набули легітимізації.

За оцінками західних експертів, за дослідженням М. І. Карліна [2], економіку України контролюють близько десяти кланів або 100 «олігархів». Між ними йдуть постійні «змагання» за наближеність до представників верхніх щаблів влади. Деякі з олігархів претендують на вищі посади в державі. Таке становище змушує приймати політичні рішення щодо використання бюджету, які завжди будуть неефективними, якщо є більше двох альтернатив його використання.

Сьогодні в Україні спостерігається зростаюча кількість громадських ініціатив, зокрема створення різних форумів, інших заходів з протидії корупції. Проте, як правило, такі ініціативи інспіровані самими олігархами, що мають вплив на політичні процеси, для створення, з одного боку, видимості демократичної держави, а з іншого – спрямування потенціалу суспільної активності громадян у потрібне русло. Це й надає можливість олігархам реалізовувати абсолютну політичну владу.

В нашій державі є приклади існування громадських суспільних організацій, які насправді не здійснюють боротьбу з корупцією, а переслідують свої корисливі (політичні, бізнес) цілі під гаслом боро-

тьби з корупцією, що висвітлюється в засобах масової інформації, які також є власністю олігархів.

Не буде помилкою вважати, що у сучасному суспільстві стан масової свідомості визначається об'єктивними умовами життя, зокрема, інформаційно-психологічним впливом на нього, під яким у людей формується відповідний погляд на події та факти. Якщо ці умови не задовольняють суспільство, на нашу думку, протидіяти корупційній злочинності важко. В даному випадку виникає питання про правдивий формат інформації, що підноситься суспільству засобами масової інформації, бо їх тіньовими власниками є політичні олігархи.

Велику роль тут відіграє антикорупційне просвітництво, здатне сформувані антикорупційну культуру в більшості громадян. Для цього потрібна політична воля, яка спрямована на формування ідеології нетерпимості до корупції, і яка, буде вищим проявом правової культури. Просвітницький напрям реалізації концепції передбачає забезпечення роз'яснення населенню негативних тенденцій, що виникають внаслідок корупційних діянь, та їх впливу на суспільне життя. Для забезпечення реалізації даного напрямку необхідна медійна підтримка ЗМІ [3], мова йде про зміну менталітету, вплив якого має основне значення, що вже доведено вченими. Наприклад, загальновідомо, що в країнах Південної Європи, зокрема Данії, корупція не розповсюджена саме з менталітету нації – віра, яку громадяни сповідують (протестантизм), не дозволяє красти.

Отже, підведемо підсумки вищесказаного. Для якісної боротьби із корупцією та надбання європейських цінностей, необхідно вжити заходи, спрямовані на зменшення негативного інформаційного впливу олігархії на суспільне життя українців, зокрема через збільшення державних телеканалів, радіо, ЗМІ; безперервну інформаційну кампанію у суспільстві щодо антикорупційної поведінки її членів; підвищення рівня правової культури громадян.

Список бібліографічних посилань

1. Сутність «залізного закону олігархії» Р. Міхельса і специфіка його прояву в незалежній Україні // Віз: сайт. URL: http://viz.at.ua/news/1_sutnist_zaliznogo_zakonu_oligarkhiji_r_mikhelsa_i_specifika_jogo_projavu_v_nezalezhnij_ukrajini/2013-06-17-633 (дата звернення: 14.02.2017).
2. Карлін М. І. Фінансова система України. URL: <http://westudents.com.ua/glavy/102819-132-osnovn-napryamizabezpechennya-fnansovo-bezpeki-ukrani.html> (дата звернення: 14.02.2017).
3. Костенко О. М., Бусол О. Ю. Концепція протидії корупційній злочинності в Україні потребує нових підходів: основні тези. *Публічне право*. 2016. № 2. С. 143–151.

Одержано 15.02.2017